

Article Info/Makale Bilgisi

✓Received/Geliş:24.09.2020 ✓Accepted/Kabul:28.09.2020

DOI: 10.30794/pausbed.799475

Araştırma Makalesi/ Research Article

Çağlayan-Akay E. (2021) "Ekonometrik Araştırma Makalesinin Yazılmasına İlişkin Notlar", *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2021 Sayı 42:Özel sayı 1, Denizli, ss.Ö63-Ö74.

EKONOMETRİK ARAŞTIRMA MAKALESİNİN YAZILMASINA İLİŞKİN NOTLAR

Ebru ÇAĞLAYAN-AKAY*

Özet

Yüksek kaliteli bir ekonometri araştırma makalesi yazmak için, ekonometrik analiz sürecinin doğru ve titiz bir şekilde uygulanması çok önemlidir. Bu çalışma, ekonometrik analiz sürecinin adımlarının önemi üzerinde durmakta ve ekonometrik araştırma makalesinin yapısını, nasıl bölümlere ayrıldığını, ne amaçla kullanıldığını ve makaleyi yazarken dikkat edilmesi gereken noktaları ve kuralları inceleyerek yol göstermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Ekonometrik Okuryazarlık, Ekonometrik Analiz, Ekonometrik Araştırma Makalesi.*

NOTES ON THE WRITING OF THE ECONOMETRICS RESEARCH PAPER

Abstract

For writing a high quality econometrics research paper, correct and meticulous application of the econometric analysis process is very important. This paper focuses on the importance of the steps of the econometric analysis process and aims to provide guidance by examining the structure of the econometric research article, how it is divided into sections, what it is used for, and the rules that should be considered while writing.

Keywords: *Econometric Literacy, Econometric Analysis, Econometric Research Paper*

*Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İSTANBUL.
e-posta: ecaglayan@marmara.edu.tr, (<https://orcid.org/0000-0002-9998-5334>)

1. GİRİŞ

Günümüzde ekonometrinin uygulama alanı genişlemekte ve yeni yeni yöntemlerin gelişimiyle ekonometrik analizlere ilgi de giderek artmaktadır. Bu analizleri içeren çalışmaların çoğu ele alınan konuların ve problemlerin farklı yönlerine odaklanamıza imkân verirken, çeşitli politika kararlarını ve bunların etkilerini değerlendirmek açısından da fayda sağlayabilmektedir. Ekonometrik analizler sadece finans, makroekonomi, mikroekonomi, çevre ekonomisi, çalışma ekonomisi gibi ekonomi alanında değil mühendislik, psikoloji, coğrafya, sağlık ve sosyal bilimler gibi farklı disiplinlerde de yaygın olarak kullanılmaya başlamıştır.

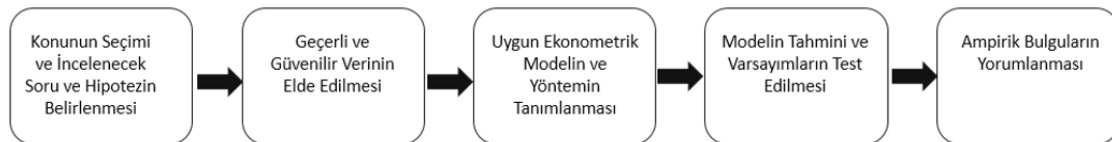
Ekonomik değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi için kullanılan ekonometrik analizler çok özel istatistiksel ve ekonometrik yöntemler ve kapsamlı veri setlerinden oluşmaktadır. Özellikle veri kullanılabilirliğinin artması ve güçlü ekonometrik yazılımların ve paket programların gelişimi karmaşık ve ileri düzey ekonometrik yöntemlerin uygulanabilirliğini arttırmaktadır. Ekonometrik analiz yapmak kolay değildir ve iyi bir ekonometrik model tahmininde bir dizi aşamanın izlenmesi ve sonuçların elde edilmesi için çeşitli matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin kullanılması gerekmektedir. Analizlerde kullanılan ekonometrik yöntemin amaçlarının, ilkelerinin, varsayımlarının ve hedeflerinin tam bilinmeden uygulanması durumunda, ne yazık ki güvenilmez ekonometrik sonuçlar elde edilecektir. Bu nedenle elde edilen sonuçların doğru ve güvenilir olabilmesi için, analiz ve değerlendirmelerin çok titiz yapılmasının şart olduğu unutulmamalıdır. Özellikle ekonometrisyen olmayıp farklı dallarda ekonometrik çalışma yapanların her şeyden önce iyi bir ekonometrik okuyazar olması oldukça önemlidir¹. Ekonometrik okuyazarın uygulanan ekonometri yöntemlerin temellerini ve varsayımlarını anlamaları, ekonometrik yöntemler ve modellerle neler yapılabileceğini, yapılan araştırmaya ne açıdan katkı yapacağını, hangi tür sorulara ne ölçüde cevap verebileceğini, verilerin özelliklerini bilmeleri gerekir. Ekonometrik analizin doğru, dikkatli ve eksiksiz yapılması, elde edilen bulguların güvenilir olması ve bunların sunulma şekilleri oldukça önemlidir. Bu nedenlerle, her ne kadar kullanımı kolay olan çeşitli ekonometrik yazılımlar bulunsada, ekonometrik analiz yaparken ve elde edilen bulguları araştırma makalesi haline getirirken dikkatli olunması gerekir.

Bu çalışma, farklı disiplinlerdeki araştırmacılar ve mesleğe yeni başlayan genç akademisyenler için, ekonometrik analiz sürecini kısaca açıklamayı ve ekonometrik bir araştırma makalesi hazırlarken dikkat edilmesi gereken hususları, izlenmesi gereken yolları, yapabilecek olası hataları vurgulamakta ve onlara yol gösterici olmayı amaçlamaktadır.

Çalışmanın girişi takip eden ikinci bölümünde ekonometrik analiz kavramı ve analiz sürecinde izlenecek temel adımlar hakkında bilgi verilmiştir. Üçüncü bölüm ekonometrik araştırma makalesinin ana gövdesinde dikkat edilmesi gereken noktaları, dördüncü ve beşinci bölüm sırasıyla makalenin sunumunda kullanılan tablo ve grafikler ile başlık ve özetin hazırlanmasını ele almaktadır. Altıncı bölüm anahtar kelimelerin kullanımını ve son bölüm ise genel değerlendirmeyi içermektedir.

2. EKONOMETRİK ANALİZ

Ekonometrik analiz, ekonomik değişkenler arasındaki ilişkileri tahmin etmeyi, ekonomik teorileri ve hipotezleri test etmeyi, politika kararlarının ve bunların etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu analizler gerek mikro düzeyde gerekse makro düzeyde çeşitli ekonomi konuları ile ilgilenmekte, hem ekonomi teorisinin anlaşılması ve gelişmesine yardımcı olmakta hem de ekonomi politikalarına katkıda bulunmaktadır. Ekonometrik bir analizin temel adımları Şekil 1.'deki gibi özetlenebilir:

Şekil 1: Ekonometrik Analizin Adımları

Kaynak: Yazar tarafından hazırlanmıştır.

¹ "Ekonometrik okuyazarlık, iktisadi (iktisadi ve finansal) olayları analiz etmek için yapılmış ekonometrik araştırmaları ve bunlarla ilgili olarak yazılan raporları anlayabilme, yorumlayabilme, değerlendirebilme bilgi ve becerisidir" (Güriş, 2019: 3).

Ekonometrik analizin ilk adımı, ilgilenilen hedef sorunun dikkatli bir biçimde açık ve kesin olarak ortaya konulması ve bu soruyu araştırmak için iyi bir nedenin olmasıdır (Wooldridge, 2009: 2). Dolayısıyla incelenecek ekonomik sorunun önce teorik olarak incelenmesi hedef sorunun ve araştırılacak hipotezlerin belirlenmesi için oldukça önemlidir.

İkinci adım, hedef araştırma sorusuna yanıt bulunmasını sağlayacak verinin belirlenmesi ve elde edilmesidir. Ekonometrik analizlerde yaygın olarak kullanılan veri türleri, yatay kesit veriler, zaman serisi verileri, havuzlanmış veriler ve panel verileridir. Veri toplarken araştırma sorusunun bu verilerle yanıtlanıp yanıtlanamayacağı çok dikkatli düşünülmelidir. Verilerin elde edildiği kaynağın güvenilir olması çok önemlidir. Günümüzde internetten giderek daha fazla veri elde edilebilir hale gelmektedir. Verilerin nasıl toplandığı ve düzenlendiği hakkında tam bilgi sahibi olmadan verilerin kullanılması tehlikelidir. Doğru ve yeterli verinin sağlanmadığı durumlarda ekonometrik bir analiz yapılması mümkün olmayacağından, verilerin sınırlarının belirlenmesi ve araştırma sorusuna yanıt bulmak için bunların uygun, güvenilir ve yeterli olduğundan emin olmak gerekir. Bu adımda, ekonometrik analizlerde kullanılabilir olması için, verilerin derlenmesi, düzenlenmesi ve işlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü adımda, incelenen ekonomik teori ile belirlenen, ekonomik ilişkileri tanımlayan ve matematiksel olarak ifade edilen bir ekonomik model oluşturulur. Model oluşturmanın temel amacı, karmaşık olayların anlaşılır hale gelmesini sağlamaktır. Ekonomik model belirlendikten sonra bu modeli test etmek için ekonometrik modele dönüştürülür. Ekonometrik analizlerde ekonomi teorisinden kaynaklanan farklı ilişkileri ortaya koyabilmek için farklı modeller oluşturulabilir. Ekonometrik modeller denklemlerin sayısına göre tek ve çok denklemliler, modelin fonksiyonel şekline göre doğrusal ve doğrusal olmayan modeller olarak gruplandırılabilir. Ekonometrik modeller, ekonomi teorisinin test edilmesinde, bir politikanın etkisinin incelenmesinde ve öngörü yapmak amaçlarıyla kullanılabilir. Ekonometrik modelin en önemli özelliği, hata terimi olarak adlandırılan rassal bir değişkenin modele katılması ve kesin ilişkinin olasılıksal olarak ifade edilmesidir (Greene, 2012: 6). Modelde yer alacak değişkenler ve verinin türü ekonomi teorisi ile belirlenir. Uygun ve doğru modelin kurulabilmesi için incelenecek ekonomik sorunun doğru bir şekilde anlaşılması çok önemlidir. Ekonometrik model oluşturulurken bazı sınırlayıcı koşullar nedeni ile modellerin daha basit oluşturulması veya bazı değişken ve faktörlerin modele alınmaması söz konusu olabilir. Söz konusu bu basitlik, modelin daha anlaşılabilir ve daha kolay tahmin edilebilir özelliklere sahip olmasını sağlayabilecektir. Ekonometrik analizde kullanılacak ekonometrik model denklemler yardımı ile ifade edilmekte ve parametreler çoğunlukla Yunan harfleri ile gösterilmektedir.

Üçüncü adımda, ekonometrik model belirlenmesinden sonra modelin tahmini için eldeki veri de dikkate alınarak uygun ekonometrik yöntemin seçilmesi gerekir. Uygun ekonometrik yöntemler, araştırmanın amacı, analizlerde kullanılacak verilerin özellikleri gibi faktörlere bağlı olacak ve farklı varsayımların incelenmesini gerektirecektir. Seçilen ekonometrik yöntemler bazı veri türleri için geçerliken bazıları için geçerli olmayacaktır. Örneğin ARIMA modellerinin tahmini yapılacaksa zaman serisi verileri, nitel tercih modellerinin tahmini yapılacaksa yatay kesit verilerine sahip olmak gerekir. Hatta seçilen tahmin yöntemleri sadece verilerin türüne göre değil, verinin frekans sıklıklarına (günlük, aylık, üçer aylık, yıllık gibi) göre de farklılık gösterebilir. İncelenen ekonomik konunun açıklanmasını sağlamayan, verinin özelliklerine uygun seçilmeyen ve doğru uygulanmayan ekonometrik tahmin yöntemleri yanıltıcı sonuçlar elde edilmesine yol açacaktır.

Dördüncü adımda tahmin edilen ekonometrik modelin geçerli olup olmadığı, ekonometrik modelin tahmininin ve elde edilen tahmin sonuçlarının güvenilir olup olmadığı, gerekli varsayımların sağlanıp sağlanmadığı ve elde edilen sonuçların istatistiksel olarak geçerli olup olmadıkları test edilip incelenir. Bu aşamada ekonometrik modelin geçerli olduğu belirlenirse, model ekonomik açıdan yorumlanabilir ve öngörüler yapılabilir. Geçerli ve güvenilir olmayan tahmin sonuçlarının herhangi bir amaç için kullanılması mümkün değildir. Bu tahmin bulguları ve testler elde edilen sonuçların (örneğin katsayı büyüklük ve işaretlerinin) ekonomi teorisi ile uyumunu gösterdiğinin belirlenmesinde yol gösterici olacaktır. Elde edilen bulgular ekonomi teorisi ile uyumuyorsa bunların nedenlerinin araştırılması gerekir. Bu durum veri yetersizliği, fonksiyonel formun yanlış seçimi, çoklu doğrusal bağıllık gibi bazı varsayımların sağlanmamış olması gibi nedenlerden kaynaklanabilir. Bu ekonometrik analiz için en çok dikkat edilmesi gereken durumdur. Unutmamak gerekir ki, ekonometrik yöntemler ancak varsayımları sağlandığı ölçüde güvenilir sonuçlar verecektir. Bu nedenle kullanılan yöntemin varsayımlarının sağlanıp sağlanmadığı mutlaka

incelenmeli, bunlar ile ilgili bilgiler verilmeli, varsayımlar sağlanmıyorsa düzeltilmeli ya da farklı bir tahmin yöntemi kullanılmalıdır.

Son adım, ekonometrik model tahmin edilip, gerekli testler yapıldıktan sonra güvenilir ampirik bulguların yorumlanması aşamasıdır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular araştırılan soru hakkında olumlu veya olumsuz cevaplar bulunmasına, üzerinde durulan ekonomik konunun daha iyi anlaşılmasına ve geliştirilmesine katkı sağlayabilecektir. Elde edilen ampirik bulgular teoriden farklılık gösteriyorsa, bunların nedenlerinin araştırılması gerekir. Ekonometrik analiz sürecinin doğru ve dikkatli yapılması ekonomik teori ile gerçek arasında bir köprü kurulmasına yardımcı olabilecektir.

3.EKONOMETRİK ARAŞTIRMA MAKALESİNİN YAPISI

Ekonometrik analizlerin yer aldığı araştırma makaleleri, genellikle mevcut bir modeli veya tekniği geliştirerek, daha zengin veya spesifik veriler kullanarak veya farklı sorulara cevap bulmaya çalışarak daha önce yapılan çalışmaları geliştirmeyi amaçlar. Bu tür makaleler açık bir tez ve hipoteze, uygun veri ve uygun bir ekonometrik yöntemle sahip olmalıdır. Ekonometrik analiz içeren bir araştırma makalesi, net bir hipotezi olan, iyi yapılandırılmış ve iyi belirlenmiş bir ekonomik konunun ampirik bir analizini sunmalıdır. Makalede seçilen verinin ve ekonometrik yöntemin araştırılan soruya uygun olması gerekmektedir.

Ekonometrik analiz içeren bir araştırma makalesinin genel formatı diğer alanlardaki araştırma makalelerinin yapısından pek farklı değildir. Özet ve anahtar kelimeler dışında bunları ana başlıklar altında tanımlamak istersek, bölümler halinde yazılan ekonometrik bir araştırma makalesinin formatı oldukça standarttır. Araştırma makalesinin ana gövdesi genel olarak Giriş, Literatür İncelemesi, Ekonometrik Metodoloji (Model, Tahmin Yöntemi), Veri, Ampirik Bulgular ve Sonuç bölümlerinden oluşmaktadır (Dudenhefer, 2009: 35). Bu bölümlere gerek duyulursa ele alınan ekonomi teorisi ile ilgili (özellikle incelenen ülke veya dönemdeki durumu ortaya koyan) bir bölüm de ekleyerek makalenin daha anlaşılır olması da sağlanabilir. Ekonometrik araştırma makalelerinde, ekonometrik analiz süresince gerçekleştirilen işlemler, yaklaşımlar, tahmin aşamaları, problemler ve ampirik bulgular uygun bölümler içinde sunulmaktadır. Ekonometrik araştırma makalesinin ana gövdesi Tablo 1.'de açıklanmıştır.

Tablo1: Araştırma Makalesinin Ana Gövdesi

Giriş Bölümü
- Araştırma Sorusu ve Önemi
- Çalışmanın Amacı
- Ekonomik Teori
- Veri ve Tahmin Yöntemi
- Literatüre Katkı
- Temel Bulgular
- Makalenin Taslağı
Literatür Bölümü
- Önceki Çalışmaların
- Çalışmanın Katkısı
Veri Bölümü
- Verinin Kaynağı
- Verinin Yapısı
- Veri Problemleri
- Veri Düzenlemeleri
Yöntem Bölümü
- Ekonometrik Modelin Sunumu
- Ekonometrik Tahmin Yöntemi
- Varsayım ve Kısıtlar
Ampirik Bulgular Bölümü
- Ampirik Bulguların Sunumu
- Sonuçların Geçerliliğinin Analizi
- Bulguların İstatistiksel ve Ekonomik Açından Yorumlanması
- Önceki Çalışmalarla Karşılaştırma
Sonuç Bölümü
- Temel Bulguların Özeti
- Ekonomi ve Politika Önerileri

Kaynak: Yazar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonometrik araştırma makalesine öncelikle bu ana gövdenin yazılması ile başlanır. Ana gövdede önemli açıklamalar ve alıntılar kaynak gösterilerek yapılmalıdır. Genellikle bunlar *isim-yıl sistemi* kullanılarak belgelenir ve bunlar makalenin sonundaki kaynaklar (referanslar veya kaynakça) olarak adlandırılan listede makalenin gönderileceği derginin kurallarına göre düzenlenir Bundan farklı gösterimler de kullanılmaktadır. Bunlardan biri, kaynakçada alfabetik şekilde sıralanmış bulunan her bir kaynağa sıra numarası verilmesi ve metin içerisinde atıf veya alıntı yapılan kaynağın sıra numarasının gösterildiği *alfabe-sayı sistemidir*. Diğeri ise, *atıf sırası sistemidir*. Bu sistemde kaynakların metin içinde verilme sırasına göre numaralandırma yapılmaktadır (Day, 2000: 56-58). Genellikle bu üç sistemden hangisinin kullanılacağı, makalenin gönderileceği derginin yazım kurallarına göre belirlenmektedir. Burada vurgulanması gereken diğer önemli bir konu, makalede herhangi bir araştırmacının özgün anlatımı doğrudan metinde kullanılacaksa yani alıntı yapılacaksa, bunların değiştirilmeden tırnak işareti içinde yazılması gerekir ve yine kaynak gösterilmelidir.

Okuyucular bir kaynak hakkında daha fazla bilgi edinmek istediklerinde başlığının ne olduğunu, nerede yayımlandığını makalenin sonundaki kaynaklar listesinden bulacaklardır. Metin içinde alıntı yapmadığınız hiçbir eser kaynaklar listesine yazılmamalıdır. Benzer şekilde kaynaklar listesinde yer alan eserler de mutlaka metin içinde kullanılmalıdır. Tablo ve grafiklerin notlarında yer alan atıflar varsa bunlar da kaynaklar listesine eklenmelidir.

Makalenin bütününde tutarlılık olması, cümleler arasında özellikle paragraflar arasında bağlantılar olması, anlaşılır cümleler ile yazılması metnin sürükleyiciliği ve okuma hevesi yaratması açısından önemlidir. Özellikle ekonometrik analiz sürecinin açıklanması ve bulguların yorumlanması aşamalarında karmaşık cümleler yerine basit, kısa ve anlaşılır cümleler kullanmaya özen gösterilmelidir. Okuyucunun yapılan ekonometrik analizi anlaması ve güven duyması gerekir. Ayrıca, makaleyi mümkün olduğunda kısa tutmak ve gereksiz tekrarlardan kaçınmak gerekir (Nikolov, 2013: 2). Konu ile doğrudan ilgili olmayan ama ilave detaylandırma, açıklama ve yorumlar yapılması gerekiyorsa konunun içeriği değiştirmemek için bunları dipnotta açıklamak daha uygun olacaktır. Dipnotların kullanımı isteğe bağlıdır ve kural olarak çok fazla olmamalıdır. Çeşitli kısaltmalar metin içinde kullanılabilir. Bir kısaltma ilk ifade edildiğinde tanımlanmalı ve bu parantez içinde gösterilmelidir (Örneğin, “En Küçük Kareler (EKK)”, “İki Aşamalı En Küçük Kareler (2AEKK)” gibi).

Makalenin ana gövdesi tamamlandıktan sonra sonuç ve özetin yazılması, makalenin metni tam ortaya çıkmış olacağı için yaygın olarak izlenen yoldur. Ekonometrik analiz içeren bir araştırma makalesinde yer alan bölümlerin kapsamı aşağıda tek tek ele alınarak dikkat edilmesi gereken noktalar özetlenmeye çalışılmıştır.

3.1.Giriş Bölümü

Giriş makalenin en önemli bölümlerinden biridir. Bunun nedeni, okuyucunun incelenen konunun, hedef araştırma sorusunun ve bu soruyu yanıtlamak için izlenen ekonometrik yöntemin önemli olup olmadığına, büyük çoğunlukla makalenin gövdesini okumadan önce giriş bölümünü okuyarak karar vermesidir. İyi yazılmış bir giriş bölümü, okuyucu için makalenin metninde sunulan bilgileri sıralamak ve anlamak için bir çerçeve sunmaktadır. Unutmamak gerekir ki, giriş kafa karıştırıcıysa veya kötü yazılmışsa makalenin diğer bölümlerin okunmasına teşvik etmeyecektir.

Ekonometrik analiz içeren bir araştırma makalesi için ele alınan sorunun kalitesi ve literatüre katkısı büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle giriş bölümü bu sorunun öneminin ve gerekliliğin en iyi şekilde vurgulandığı yer olmalıdır. Giriş bölümü genellikle ekonomik bir sorunu, olguyu veya konuyu tanımlayarak başlamakta ve vurgulanması gereken bilgileri içeren paragraflardan oluşmaktadır. Bu bölümde araştırılan sorunun çok açık bir şekilde ifade edilmesi gerekir, öncelikle incelenen konunun genel olarak neden ilginç ve önemli² olduğu net bir biçimde açıklanmalı, konu ile ilgili araştırmacının spesifik sorusu nedir ve bu makale ile ne yapmak amaçlanıyor çok açık bir şekilde belirtilmelidir. Araştırmanın amacı ve katkısı iyi belirtilmediyse okuyucu makaleyi okumaya, vaktini ve enerjisini harcamaya çaba göstermeyecektir. Spesifik bir çalışma sorusunu ele alan makale daha genel

² Araştırma sorunuzun ilginç ve yeni bir fikir olduğundan emin olabilmemiz için ilk önce literatürdeki çalışmaların dikkatli incelenmesi ve ele alınan hedef sorusunun yenilik katacağından emin olmak gerekir. Genellikle, benzer konularda çok çalışan araştırmacı bulunduğundan, araştırma sorusunun daha önce incelenmiş olma olasılığı bulunmaktadır. Bu nedenle daha önceki çalışmalar gerekli özen gösterilerek incelenmeli ve önceki çalışmalarda incelenmemiş, yanıtı henüz araştırılmamış soruyu belirlemek önemlidir. İlgi çekici bir araştırma yapabilmek için literatürde var olan boşluğu aramak gerekir.

konulara değil, bu soruya odaklanmalıdır. Bu aşamada, çalışmadan ne elde etmek istendiğine karar vermek çok önemli bir rol oynar. Araştırmanın hedef sorusunun sunulması işleminin son paragraflara bırakılmaması okuyucunun ilgisini çekmek açısından önemli olacaktır. Araştırmanın amacı, hedef araştırma sorusuna yanıt bulmak ve okuyucuları güvenilir sonuçlara sahip olduklarını ikna etmektir. Hedef araştırma sorusuna yanıt bulmak için çalışmada kullanılacak ekonometrik yöntemin seçilme nedeni, bu yöntemin araştırma sorusunun yanıtlanması açısından üstünlüğü açıklanmalı, çalışmada kullanılacak veri hakkında genel bilgi verilmelidir.

Yazılacak makalenin giriş bölümü için en dikkat çekecek kısım ise, hedef araştırma sorusunun ve izlenen ekonometrik incelemenin daha önce yapılan çalışmalardan ne kadar farklı olduğunun belirtilmesidir. Bu, çalışmanın hedef sorusu, kullanılan ekonometrik yöntem, veri gibi farklı yönlerden literatüre nasıl katkıda bulunulacağından doğrudan açıklaması şeklinde olacaktır. Çalışmanın katkısı literatürde belirlenen boşluk, problem veya eksiklikler doğrultusunda açıklanmalıdır. Çalışmanın daha önce yapılmadığının ve sonuçların bilinen sonuçlara dayanmadığını gösteren orijinal katkılar vurgulanmalıdır. Yeni yapılacak şeyler nelerdir, yazar nasıl bir katkı sağlayacak bu bölümde bunun net olarak belirtilmesi gerekir. Çalışmada yapılacak yeniliğin anlaşılmasının zorlaştırılmaması, karmaşık ifade edilmemesi gerekir.

Giriş bölümünde bazen literatüre yer verildiği görülse de bu bölümde uzun uzun literatür yazmak doğru değildir. Bunun nedeni okuyucuların giriş bölümünde başkalarının ne yaptığını değil sizin ne yaptığınızı, amacınızı ve literatüre katkınızı görmek isteyecek olmalarıdır. Büyük olasılıkla makaleyi okuyacak kişiler bu alanda çalışan ve literatürü takip eden kişiler olacaktır, dolayısıyla sizin hedef araştırma sorunuz ve literatürde hangi boşluğu dolduracağınız, araştırma stratejileriniz onlar için daha ilgi çekici olacaktır.

Çalışmanın amacı, incelenen soru ve literatüre hangi açılardan katkı sağlanacağı belirtildikten sonra giriş bölümünde izlenecek temel araştırma stratejileri ve veri hakkında bilgi verilmesi gerekmektedir. Ayrıca, bu bölümde ekonometrik analiz sonucunda elde edilen temel bulgu, önemi ve yeniliği vurgulanarak bir sonuç yazmak gerekir. Çoğunlukla giriş bölümü makalenin yol haritası ile bitirilmektedir. Söz konusu bu yol haritası okuyucuya makalenin ana hatları hakkında bilgi vermekte, araştırmacının makalenin geri kalan bölümlerinde ne yapacağını kısaca özetlemektedir. Bu yol haritası aslında makalenizin taslağı olacaktır. Yol haritasında belirteceğiniz makalenizin organizasyonu incelemeniz için mantıklı olarak düzenlenmelidir (Beatty ve Shimshack, t.y.). Giriş bölümünde yer alması önerilen bilgilerin sırasıyla yapılması gerekli değildir, gerekli açıklamaların yapılacağı paragrafların sırasının yazarın isteğine göre düzenlenmesi mümkündür.

3.2. Literatür İncelemesi Bölümü

Literatür incelemesi bölümü, araştırma makalesinin önemli ve gerekli bir parçasıdır. Bu bölüm incelenen konu hakkında yazan diğer araştırmacıların görüşlerini özetlemektedir. Literatür incelemesi bazen giriş bölümünde yazılsa da ayrı bölüm olarak yazılması daha sık uygulanan bir yoldur. Bu bölüm genel olarak iki kısma ayrılabilir:

Birinci kısımda, incelenen konu ve hedef araştırma sorusu ile doğrudan ilgili olan daha önce yapılan çalışmalar tartışılır. Bu, diğer bilim insanlarının araştırılan konuya nasıl yaklaştığının anlaşılmasını sağlayacak ve literatürde doldurmaya çalışılan boşluğa işaret edecektir. Ekonometrik araştırma makalelerinde literatür incelemesi, çoğunlukla ele alınan ekonomik konunun ekonometrik yöntem ve bulgular açısından değerlendirilmesi şeklinde yapılmaktadır. İncelemenin yalnızca güncel olması gerekmez, aynı zamanda benzer ekonometrik yöntemleri kullanan, benzer bir modeli analiz eden, aynı veya farklı verileri kullanan çalışmalar literatür incelemesinde yer alabilir. Literatürü gözden geçirirken odak noktasını daraltmaya çalışmak ve aynı çalışma sorusu üzerine odaklanan araştırmaları bulmak, temel ve önemli çalışmaları tartışmak gerekir. Literatür incelemesinde, makalenin araştırma konusu ile ilgili her çalışmadan alıntı yapmak doğru değildir, öncelikle gerekli ve önemli çalışmalara atıf vermek uygundur. Bu kısmın iyi hazırlanması, konunuzla ilgili bilimsel çalışmalara aşina olduğunuzu gösterir ve makalenizin temellerini atar. Bu nedenle, ortaya çıkarmak istediğiniz belirli konular, kullanacağınız terimler ve benimseyeceğiniz yaklaşım, önceki bilimsel çalışmalara atıfta bulunularak tanımlanmalıdır.

Literatür incelemesinin ikinci kısmı, makalenin literatüre katkısının ne olduğunun açıklanması gereken kısımdır. Bu katkı, giriş bölümünde daha önce açıklanmış olsa da bu bölümde daha ayrıntılı olarak belirtilmesi önemlidir. Mevcut çalışmaların yararları ve eksiklikleri net bir biçimde açıklanmalıdır. Ele alınan hedef araştırma

sorusu ile literatürdeki çalışmalara nasıl bir katkı sağlanacak, izlenen yaklaşım daha önce yapılan çalışmalardan ne kadar farklı bu açık bir biçimde belirtilmelidir. Ekonometrik analizin yer aldığı araştırma makalesinde bu katkı farklı şekillerde olabilir. Örneğin bu katkı, yeni bir teorinin önerilmesi, yeni bir sorunun incelenmesi, farklı bir verinin kullanılması, farklı bir ekonometrik yöntemin kullanılması, yeni bir yaklaşımın kullanılması, farklı bir zaman periyodu veya farklı bir araştırma biriminin ele alınması şeklinde olabileceği gibi, incelenen ekonomik konunun daha dar kapsamda (örneğin, tek bir ülke için) veya daha geniş kapsamda (örneğin, bir ülke grubu için) ele alınması şeklinde olabilir.

Ekonometrik analiz içeren araştırma makalesi okuyucuları, genellikle bu konuya ilgisi olan ve çoğunlukla da literatürü takip eden kişilerden oluşacaktır ve ilgili literatürü de muhtemelen kısmen veya tümüyle bileceklerdir. Bu nedenle, dolduracağınız “literatürdeki bir boşluğu” belirlemek için sadece gerekli ve önemli çalışmalardan bahsetmeniz ve literatüre katkınızı net ortaya koymanız bu bölümün hazırlanması için uygun ve yeterli olacaktır.

3.3. Ekonometrik Metodoloji Bölümü

Ekonometrik analizlerin bulgularının yer alacağı bir makalede, hedef araştırma sorusuna yanıt bulmak için kullanılan ekonometrik model, tahmin yöntemi, incelenen hipotezler gibi bilgilerin açıklandığı bir bölüm gereklidir. Bu bölümde makalede araştırılan soruyu yanıtlamak, ekonomik ilişkileri tahmin etmek, yapılan tahminlerin geçerliliğini test etmek için yapılan ekonometrik analizin adımlarının özetlenmesi gerekir.

İncelenen ekonometrik modelin kaynağının ne olduğu, hangi varsayımların gerekli olduğu net bir biçimde verilmelidir. Bu şekilde ele alınacak sorunun hangi teoriden belirlendiği, daha önceki çalışmalarda kullanılan bir model olup olmadığı, bir uyarılma yapıp yapılmadığı gibi konular açıklık kazanacaktır. Ekonometrik modeller fonksiyon veya denklemler yardımı ile ifade edilirler. Bazı durumlarda özdeşlik şeklinde de kullanılmaktadırlar. Modellerde yer alan değişkenler yaygın olarak Y, X gibi büyük harflerle, parametreler ise Yunan alfabesinin harfleri (α , β , π gibi) ile gösterilmektedir. İncelenen ekonomik teoriye göre çalışmanızda kullanacağınız ekonometrik modeller tek denklemliler veya birden fazla denklemliler olabilirler. Ekonometrik makalelerinde yer alacak denklem ve formül gibi bilgilerin denklem düzenleyicileri ile yazılması oldukça yaygındır. Özellikle ekonometrik denklem ve formüllerde çok önemli olan alt ve üst indislerin gösterimi bu şekilde kolaylıkla tanımlanabilecektir. Bu bölümde incelenecek ekonometrik modelde yer alan parametre, değişken ve hata terimi ile ilgili bilgiler, özellikleri ve kısıtlamaları açıklanmalıdır.

Ekonometrik modelin tahmininde kullanılacak ekonometrik tahmin yönteminin özellikleri ve bu yöntemi seçme nedeni açık bir şekilde tanımlanmalıdır (Dudenhefer, 2009: 40-41). Ekonometrik analizde kullanılan ekonometrik yöntem ile ilgili iyi bilinen önemli çalışmaların metin içinde kaynak gösterilmesi ve bu eserlerin kaynakçada yer alması gerekir. Ekonometrik yöntem ve testlerin açıklanmasında temel kaynakların referans gösterilmesi çalışmanın kalitesini arttıracaktır. Seçilecek modelin ve ekonometrik yöntemin çok karışık ve ileri düzeyde çok gelişmiş bir model olması her zaman beklenmemektedir. Burada önemli olan ilginç olan hedef sorusunu cevaplamak için uygun bir model ve yöntem seçilip seçilmediğidir. Bu nedenle kullanılan ekonometrik yöntem hakkında tüm önemli varsayımlar ve kısıtlar bu bölümde anlatılmalıdır. Makalede uygulanacak farklı yaklaşımlar ve ek testler gibi ayrıntılar varsa bunların kullanılma nedeni net bir şekilde açıklanmalıdır.

Ekonometrik model ve yöntemlerin açıklanmasında orijinal kaynaklardan atıf verilmesine dikkat edilmelidir. Bu bölümün yazılmasında lisans düzeyi kitaplardan atıflar yapılması, orijinal kaynakların okunup incelenmemesi, daha önce yapılan çalışmalara benzer şekilde tekrarlamalar yapılması en yaygın olarak görülen hatalardır.

3.4. Veri Bölümü

Uygulamalı bir makalede ekonomik bir konu hakkındaki soruları yanıtlamak için veriler kullanılır. Bu nedenle hedef araştırma sorusuna cevap bulabilmek için uygun veri türünün (zaman serisi, yatay kesit veri, panel veri gibi) dikkatli seçilmesi çok önemlidir. Araştırmacının kullandığı verileri makalede açıklaması gelenekseldir ve ayrı bir veri bölümü oluşturulması beklenmektedir. Bu bölümde yapılması gereken en önemli şey, verilerin adı, kaynağı ve verilerin toplandığı zaman aralığı, veri toplama yöntemi gibi bilgilerin açıkça sunulmasıdır. Verilerin kaynağının güvenilir bir kaynaktan elde edildiğinin okuyucuya ispatlanması çok önemlidir ve bunun açıkça ifade

edilmesi gerekir. Ayrıca, verinin özellikle araştırma için neden uygun olduğunu belirtmek de faydalı olabilir. Araştırma sorusu için seçilen verilerin uygun olmadığı düşünülürse uzun emek sarf ederek hazırlanan araştırma makalesinin kabul edilmemesi büyük bir olasılıktır. Ne yazık ki, bu durumda veri setinin ya da araştırma sorusunun değiştirilmesi beklenebilir.

Verilerin, ampirik bulguları etkileyecek tüm özellikleri açık ve net bir biçimde açıklanmalıdır. Örneğin, veride örnek yıpranması, eksik veri, eksik değişken, seçim sapması gibi problemler varsa bunlar belirtilmelidir. Ekonometrik analizlerde veri bazen birkaç gruba (kırsal/kentsel veya kadın/erkek gibi) veya döneme (1980-2020 dönemi yerine 1980-2000 ve 2001-2020 dönemleri gibi) ayrılarak da kullanılabilir. Ayrıca verilerde ekleme, bölme, verilerde çıkarma, farklı dönüşümler (logaritma, fark alma gibi) de yapmak gerekebilir. Bütün bu işlemler veri bölümünde açıklanmalıdır. Kısaca, bu bölümde araştırmada kullanılan verilerin hem güçlü hem de zayıf yönlerinin tartışıldığından emin olmak gerekir.

Bu bölümde, analizde kullanılan her değişken dikkatli bir şekilde tanımlanmalıdır. Hangi değişkenlerin kullanıldığı, hangi kontrol değişkenlerinin dahil edildiği ve hangi testlerin ne amaçla yapıldığına dair bilgiler açıkça belirtilmelidir. Ele alınan değişkenler teorik karşılığından sapma gösteriyorsa bunların nedenleri ve modele alınma şekilleri (temsili değişken, araç değişken gibi) belirtilmelidir. İncelenen tüm değişkenlerin isimleri, tanımlamaları ve kısaltmaları hakkındaki tanımlayıcı bilgiler anlaşılır olmalıdır.

Veri bölümünde, ekonometrik analizde kullanılan verinin türüne bağlı olarak tablo ve grafiklerden yararlanmak çok yaygındır. Örneğin, ele alınan değişkenler ile ilgili özet istatistikler sağlayan tanımlayıcı istatistikler tablosunun (maksimum, minimum, ortalama ve standart sapma değerleri gibi) sunulması veya zaman serisi grafiklerin verilmesi okuyucu açısından verilerin daha anlaşılır olmasına yardımcı olabilmektedir.

3.5. Ampirik Bulgular Bölümü

Veriler toplanıp gerekli düzenlemeler yapıldıktan ve uygun ekonometrik yöntemler ile tahminler yapıldıktan sonra elde edilen ekonometrik bulguların sunulması ve bu bulguların hem istatistiksel hem de ekonomik açıdan kabul edilebilir olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Ekonometrik analiz sonucunda çok fazla ampirik bulgu elde edilebilir. Bunların tümünün araştırma makalesinde sunulması gereksiz olacağından, bunların hangilerinin metin içinde sunulması gerektiğine karar vermek önemlidir. Elde edilen bulgulardan yalnızca önemli olanlara ve hedef araştırma sorusuna yanıt verecek olanlarına odaklanmak en iyisidir. Ampirik bulgular sunulurken, değer yargılarından uzak durmak ve bunun yerine analiz bulgularını çarpıtmadan, doğru ve açık bir şekilde paylaşmak önemlidir. Bulguları sunarken olabildiğince net olmak en doğru yoldur. Sunulacak bulguların çalışmanın sonuç bölümünde sunulacak karara katkısı bulunacak özellikte olmasına dikkat edilmelidir. Araştırma makalesinde, önemli bulguların kısa ve öz bir şekilde özetlediği tablolar hazırlanabilir veya grafik ya da şekillerden yararlanılabilir. Paragraflarca bulguları açıklamak yerine oldukça yaygın olan bu yol izlenirken tablo, grafik ve şekillerin açık ve net bir şekilde tanımlanması gerektiği unutulmamalıdır³.

Bulguların tartışılması genel olarak bulguların ele alınan hipotezleri destekleyip desteklemediğine dair açıklama, sonuçların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığına dair açıklama, katsayıların yorumlanması, yapılan tahmin sonrası testlerin sonuçlarının yorumlanması gibi açıklamaları içermektedir. Bulgular sunulurken, adım adım araştırma argümanını geliştirecek şekilde sonuçların yorumlanması en uygun yoldur. İlk olarak ana bulgular daha sonra da alt grup sonuçlar verilebilir.

Ekonometrik analizde kullanılan modelin tahmini ve test edilmesi için izlenen süreç net olarak belirtilmelidir. Bu süreçte bulguları etkileyecek karşılaşılan sorunlar göz ardı edilmemeli, gizlenmemeli ve bunları çözmek için izlediğiniz yollar açık bir şekilde paylaşılmalıdır.

Bu bölüm çoğunlukla yapılan ekonometrik analizlerden elde edilen istatistiklerin, bulguların ve diğer sayısal bilgilerin sunulduğu tablo ve grafikler içermektedir. Ekonometrik makalelerde şekillere de yer verilmektedir, fakat çoğunlukla tablo ve grafiklerin şekillerden daha fazla tercih edildiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Tablo, grafik ve şekillerde yer alan bulguların tümünü tek tek tanımlamak, benzer yorumları tekrar tekrar yapmak yerine en ilginç ve önemli olanlarının tartışılması yeterlidir. Özellikle araştırma sorusuna yanıt olacak 3 Tablo, grafik ve şekillerin düzenlenmesi ile ilgili önemli noktalar daha sonraki bölümde "Tablo ve Grafik" başlığı altında ele alınacaktır.

noktalar açıklanmalıdır. Burada unutulmaması gereken önemli bir nokta tablo, şekil ve grafik oluşturup bunları yorumlamadan bırakmamaktır. Çünkü bunların yorum yapılmadan makaleye eklenmesi okuyucu açısından bir bilgi içermeyecektir (Nikolov, 2013: 10-12). Ayrıca makalelerde kullanılan tablo, şekil ve grafiklere gönderme yapılmalıdır. Yani, tablo, grafik ve şekilleri sunmadan önce mutlaka bunları tanıtmak ve genel içeriği hakkında bilgi vermek gereklidir (Örneğin, “Tablo 1.’de sunulmuştur (verilmiştir)”, “Grafik 1.’de gösterilmektedir” gibi).

Ekonometrik analiz sonucunda elde edilen bulgular yorumlanırken, istatistiksel anlamlılığı açıklamak gereklidir. Ayrıca yorumlarda sıfır hipotezinin reddedilip reddedilmediği bilgisini vermek de yaygındır. İstatistiksel anlamlılığın yanında bulguların ekonomik açıdan da yorumlanıp değerlendirilmesi önemlidir. “Katsayılar beklenen işaret ve büyüklüklere sahip mi, tahmin sonuçları ekonomik teoriyi destekliyor mu yoksa çelişiyor mu, elde edilen bulgular beklentileri karşılıyor mu” sorularını vurgulamak makaleyi güçlendirecektir.

Makalede, ampirik bulguların yorumlanmasından sonra olumsuz olsa da bir sonuç çıkarılması beklenir. Bu bölümde, elde edilen ampirik bulgular daha önce yapılan diğer çalışmaların bulguları ile karşılaştırılmalıdır. Bu çalışmalardan farklı sonuçlar elde edildiyse, bunların geçmiş araştırmalardan neden farklı olabileceği tartışılmalı, gerekçeler net bir biçimde belirtilmelidir.

3.6 Sonuç Bölümü

Sonuç bölümü, araştırılan hedef sorusunun ve çalışmanın amacının yeniden ifade edildiği, detaya girmeden sadece temel bulguların açık ve net şekilde vurgulandığı araştırmanın özetlendiği bölümdür (Neuman, 2010: 718). Bu özetleme işlemi metin içinde daha önce yazılanları kelimesi kelimesine tekrar etmemek gerekir. Sonuç bölümünde yer alacak tartışmada araştırmanın kısıtlarına (örneğin, veri eksikliği, kullanılan yöntemin zayıflığı gibi) da kısaca yer verilebilir. Ekonometrik analiz sonucunda elde edilen bulgunun ekonomik açıdan ne anlama geldiği burada vurgulanabilir ve ekonomik sonuçlar kısaca tartışılabilir. Okuyucular bu bölümde araştırmadan elde edilen temel sonucu öğrenmek isteyecektir, bu nedenle şahsi ve taraflı düşüncelerin yazılmadığından emin olmak gerekir. Bunun dışında, bu bölümde bulgular doğrultusunda ekonomi ve politika için açıklamalar ve önerilerde bulunulması da yaygındır.

Sonuç bölümünde yeni çalışmalar için sınırlamalar veya yönlendirmeler yapılabilir. Mevcut çalışmanın genişletilebileceği veya geliştirilebileceği noktalar veya yollar belirtilebilir, gelecek çalışmalar için yeni sorular, alternatif ekonometrik model ve yöntemler önerilebilir (Mack, 2018: 9).

Makalenin ana gövdesi bittikten sonra, giriş ve sonuç bölümlerini tekrar birlikte okumakta fayda vardır. Bunların birbiri ile tutarlı olması gerekir. Giriş bölümünde açıklanan hedef araştırma sorusunun sonuç bölümünde cevaplanmış olması gerekir. Genel olarak ifade edersek, giriş bölümü makalenin içeriğinden bahsederken, sonuç bölümü makalenin gelecekle bağlantısını kurmalıdır.

4. TABLO VE GRAFİK

Ekonometrik araştırma makalelerinde, elde edilen istatistiklerin, bulguların ve diğer sayısal bilgilerin daha kısa, daha kolay, daha anlaşılır ve etkili şekilde sunulması için tablo ve grafikler yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu tür makalelerde tablo ve grafikler kadar olmasa da şekiller de kullanılmaktadır. Makalenin metninin tablo ve grafiklerle bütünleştirilmesi çalışmayı daha ilginç ve anlaşılır hale getirecek, önemli noktalara dikkat çekmeyi kolaylaştıracaktır.

Bulguların tablo veya grafikte nasıl sunulacağına karar verdikten sonra bunların metin içinde açık bir şekilde tanımlanması gerekir. Elde edilen ekonometrik bulguların daha hızlı ve anlaşılır şekilde okuyucuya sunulması için tablo ve grafikler iyi ve dikkatli hazırlanmalıdır⁴. İyi hazırlanmış tablo ve grafikler, metin olarak sunulacak birkaç paragrafın vereceği bilgiyi kısaca anlatabilir ve bunu daha açık bir şekilde yapabilir. Böylelikle, okuyucular açısından karşılaşılabilecek karmaşa giderilmiş olacaktır. Burada dikkat edilmesi gereken önemli olan en önemli şey, tablo ve grafiklerin metnin tümünü okumayan biri için tek başına bakıldıklarında kısa ama net açıklamaları içermeleridir. Metin içinde kullanılacak tablo ve grafiklerin sayısı birden fazla olabilir. Kötü hazırlanmış veya çok sayıda tablo ve

⁴ Örnek tablo ve grafikler için bakınız: Hartley (2008), Dudenhefer (2009), Day (2000).

grafikler hem karmaşa yaratmakta hem de makalede çok yer tutmaktadır. Bu nedenle, bunları yeterli ve gerekli sayıda sunmak önemlidir. Ayrıca aynı bulguların hem tablo hem de grafik ya da şekil ile sunulması doğru değildir. Hazırlanan her tablonun ve grafiğin numarası ile başlığı olmalıdır. Genellikle Tablo başlıkları tablonun üst tarafında, grafik ve şekillerin başlığı ise bunların alt tarafında verilir. Metin boyunca eklenen her yeni tablo ve grafik ardışık olarak numaralandırılmalıdır (Tablo 1, Tablo 2, ... ve/veya Grafik 1, Grafik 2, ... gibi). Tablo ve grafiklerin başlıkları basit, kısa ve açıklayıcı olmalıdır. Tam bir cümle değil, konuyu belirten bir kelime toplamı olmalıdır.

Tablo ve grafiklerin nasıl sunulacağına karar verdikten sonra, bunlarda yer alan bilgiler ve gerekli yorumlar metinde açık ve kesin bir şekilde yer almalıdır. Tablolarda hücreleri görsel olarak parçalara ayıran çizgilerin genelde sadece yatay çizgiler olarak kullanılması tercih edilmektedir. Bazı durumlarda dikey çizgiler gerekli olabilir, ancak mümkün olduğunda bunlardan kaçınılması daha çok tercih edilmektedir. Tablolarda yer alan sütunlara da yaygın olarak, sütunun neyi açıkladığının bilgisini tanımlayan birkaç kelimedenden oluşan başlıklar verilmektedir. Tabloların sonuna açıklayıcı notlar eklemek okuyucuların metni okumadan tabloyu da anlamasını sağlaması açısından önemlidir. Tabloda kullanılan verilerin kaynağı, tabloda kullanılan testlerin sıfır hipotezleri, tablo değerleri, katsayıların anlamlılıkları ifade eden sembollerin açıklamaları gibi bilgiler tablo sonuna eklenecek notlarda verilebilir. Tablo başka bir yerden alındıysa ya da yazar tarafından oluşturulduysa kaynağı açıklanmalıdır. Ayrıca, ekonometrik makalelerde sıklıkla gösterim şekli olan tablolarda sunulan parantez, köşeli parantez içinde yer alan bilgilerinin, yıldız şeklindeki tanımlamaların ve buna benzer sunumların ne anlama geldiği mutlaka belirtilmeli ve okuyucu için açık hale getirilmelidir. Grafiklerin sunumunda da her türlü bilginin tanımlandığından, anlaşılır bir şekilde sunulduğundan, doğru ölçeklendirme yapıldığından ve kaynağın verildiğinden emin olunmalıdır.

Tablo ve grafiklerin sunumunda önemli bir konu da katsayılar ve diğer istatistikler için kullanılacak ondalık sayıların basamaklarıdır. Ondalık basamakları kısaltmak çalışmanın okunabilirliğini artırmak için iyi bir yoldur. Bunun için kesin bir kural olmasa da hem iyi bir görüntü hem de daha anlaşılabilir olması açısından iki veya üç basamak kullanılması daha yaygın kullanılan bir yoldur.

5. BAŞLIK VE ÖZET

Makalelerde başlık ve özet, her ne kadar giriş bölümünden önce yer alsın da bu başlığın makalenin ana gövdesinin açıklamalarından sonra ele alınmasının bir nedeni bulunmaktadır. Bilindiği gibi, başlık ve özet, makalede okuyucuların gördüğü ilk şeylerdir ve ilk izlenim önemlidir. Genellikle makale basıldığında araştırmacıların çoğu makalenin başlık ve özetini inceleyecek, ancak ilgi duyarsa metnin tümünü okuyacaktır. Bu nedenle, makalenin ilgi görmesi için başlık ve özet kısımlarının iyi tasarlanması önemlidir. Bu nedenle makaleyi tümüyle yansıtan doğru bir başlık ve iyi bir özetin oluşturulabilmesi için aslında yazarın en son ele alacağı bölüm olması önerilmektedir.

Başlık ve özetin amacı, makaleyi doğru okuyuculara ulaştırmayı sağlamaktır. Araştırmacıların belki de en az önemseydiği başlık ve özetin aslında makale yazımında önemi oldukça fazladır. Makalenin başlığı ve özeti makaleye hızlı ve doğru ulaşım sağlaması, okuyucularda okuma hevesi ve merak uyandırması ve okuyucunun makalenin tümüne ilgi duymasını sağlayabilmesi açısından önemlidir.

Özet, makalenin ana unsurlarının ve özelliklerinin paragraf uzunluğunda kısaca açıklanmasıdır. Çoğunlukla, makalenin amacını, araştırma sorusunu, kullanılan verileri, kullanılan ekonometrik tahmin yöntemini ve temel bulguları içerir. Kısaca söylemek gerekirse, özet makalenin küçültülmüş biçimidir. Araştırma makalesinin özeti, geleneksel veya yapısal özet şeklinde hazırlanabilir. Yapısal özet, *Amaç, Yöntem, Bulgular, Sonuç* gibi özel alt başlıklar şeklinde hazırlanan özet şeklindedir. Bu alt başlıkların silinmesi ile yaygın olarak kullanılan geleneksel özet yapısı elde edilir.

Özetin çok uzun olması istenmediğinden, az kelime kullanarak araştırmanın önemini vurgulayabilmek için özetin yazımına dikkat etmek ve her kelimeyi özenle seçmek gerekir. Özette kullanılan kelimeler, makalenin önemli veya ilginç özelliklerini, katkısını veya onu diğer makalelerden ayıran şeyin ortaya koymasında etkili olacaktır. Bu kısmın özgün olması ve diğer makalelerden alıntılar içermemesi gerekir.

Özette kısaltmaların kullanılması da pek tercih edilmemektedir. Çok gerekliyse ve özette bir kısaltma kullanılıyorsa, bunlar özette tanımlanmalı ve daha sonra makalenin gövdesinde ilk kullanıldığında tekrar

hecelenmelidir. Özetlerde yapılan en büyük hata makalenin metninde bulunan paragrafların birer kopyası şeklinde hazırlanmasıdır. Ayrıca özetle makalenin metni içinde belirtilmeyen sonuçların yer alması, konuyla ilgisiz ayrıntıların verilmesi, şekil ve tabloların sunulması da yapılan diğer hatalardandır.

Makale metninin ve özeti yazım aşaması bittiğinde, başlık daha önce verilmişse büyük çoğunlukla başlığın revize edilmesi gerekecektir. Çünkü iyi bir başlık çalışmanın amacını tam ve kesin bir şekilde ifade etmelidir. Ekonometrik araştırma makalelerinin başlıklarında modelin tahmininde kullanılan yöntem vurgu yapılması çok alışıldık bir durumdur. Başlıkta yer alacak tüm kelimeler dikkatli seçilmeli ve ne çok kısa ne de çok uzun olmalıdır. Aslında, başlık bir etikettir ve bir cümle değildir (Day, 2000: 20). Genellikle en fazla 10-15 kelimeden oluşan başlık, makalenin konusunu yansıtmalı, genelde kabul görmeyen kısaltmalar içermemelidir.

6. ANAHTAR KELİMELELER

Anahtar kelimeler, araştırmada incelenen önemli konuların terimleridir. Bir araştırma makalesinde anahtar kelimelerin amacı, diğer araştırmacıların konuyla ilgili bir arama yaparken ilgili makaleyi daha kolay bulmalarına yardımcı olmaktır. Anahtar kelimeler, makalenin kapsadığı temel alanı, alt alanı, konuyu ve araştırma yöntemi gibi bilgileri tanımlar. Çoğu elektronik arama motoru, veri tabanı veya dergi internet siteleri bu anahtar kelimeler sayesinde makalenin ilgili okuyuculara ulaşmasını sağlamaktadır. Anahtar kelimeler makaleyi aranabilir hale getirir ve daha fazla atıf alınmasını sağlayabilir. Bu nedenle, makalenin araştırma konusunu ve kullanılan ekonometrik yöntemi içeren anahtar kelimeler seçilmelidir. Böylelikle, makalenin araştırılan konuya ilgi duyacak okuyucular tarafından fark edilmesi ve daha fazla okunmasını sağlanabilecektir.

7. GENEL DEĞERLENDİRME

Ekonometrik bir araştırma makalesinde, iyi biçimlendirilmiş ve iyi motive edilmiş bir ekonomik konunun ampirik bir analizini sunması beklenmektedir. Bu nedenle ekonometrik analiz için seçilen ekonometrik yöntem ve kullanılan veri, bir ekonomik konu hakkındaki araştırma sorusunu yanıtlamaya uygun olmalıdır. Ekonometrik analizlerin doğru bir biçimde yapılabilmesi için araştırılan hipotezin, tahmin ve test etme sürecinin derinlemesine anlaşılması oldukça önemlidir. Aksi takdirde elde edilen ampirik bulgular yanıltıcı olacaktır. Tüm bu nedenler açıkça göstermektedir ki, ekonometrik analiz yapabilmek ve ekonometri alanında kaliteli makale yazabilmek için yapılması gereken ilk şey her ne kadar zor olsa da araştırılacak ekonomik teori ile uygulanacak ekonometrik teoriye hakim olmaktır.

KAYNAKÇA

- Beatty, T. & Shimshack, J.P. (t.y.). *Practical Tips for Writing and Publishing Applied Economics Paper*, https://static1.squarespace.com/static/55e8ab64e4b0b55649c4ab64/t/59d73b99f43b5586a0484a22/1507277732282/beatty_shimshack_applied_econ_papers.pdf. (05.07.2020)
- Day, R.A. (2000). *Bilimsel Makale Nasıl Yazılır ve Yayımlanır?*, (Çev: G. A. Altay), TÜBİTAK Yayınları, Bilgi Dizisi 6, Ankara.
- Dudenhefer, P. (2009). *A Guide to Writing in Economics*, Ecoteach Center and Department of Economics, Duke University.
- Greene, W.H. (2012). *Econometric Analysis*, 7th Edition, Prentice Hall, Upper Saddle River.
- Güriş, S. (2019). "Econometric Literacy", *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 8(2), 1-10.
- Hartley, J. (2008). *Academic Writing and Publishing A Practical Handbook*, Taylor and Francis, New York.
- Mack, C. A. (2018). *How to Write a Good Scientific Paper*, SPIE, Washington.
- Neuman, W. L. (2010). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nitel ve Nicel Yaklaşımlar (I ve II)*, (Çev: S. Özge), İstanbul Yayın Odası, İstanbul.
- Nikolov, P. (2013). *Writing Tips for Economics Research Papers*, Harvard University Economics, <http://www.fas.harvard.edu/~pnikolov/resources/writingtips.pdf>. (03.07.2020)
- Wooldridge, J.M. (2009). *Introductory Econometrics: A Modern Approach*, 4th Edition, South-Western College Publishing, Cengage Learning, Canada.

Beyan ve Açıklamalar (Disclosure Statements)

1. Bu çalışmanın yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedirler (The authors of this article confirm that their work complies with the principles of research and publication ethics).
2. Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir (No potential conflict of interest was reported by the authors).
3. Bu çalışma, intihal tarama programı kullanılarak intihal taramasından geçirilmiştir (This article was screened for potential plagiarism using a plagiarism screening program).